

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 505. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708759946512/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

Maaneder jeg skal finde et Sted til Dig – min kære, gode lille Edith!

Han nærmede sin Mund til hendes Kind; hun drejede sig bort men uden at slippe hans Haand. Han trak atter Hovedet til sig – uden Utaalmodighed; skød sagte Pudsen tilrette blev siddende saaledes længe, strygende hendes Arm næsten uden at berøre den – indtil han paa hendes Aandedræt mærkede at hun sov.

Saa lagde han hendes Hænder varsomt overkors paa hendes Bryst, listede sig hen til den højryggede Stol ved Vinduet, satte sig dér, stedse stirrende mod Sofaen. Nu og da lod en svag Klynken derfra – et utydeligt Udraab han var atter derhenne; men hun sov, med Hovedet bortvendt.

Og da Dagningen sivede ind gennem Vinduet, og Fuglene udenfor akurat begyndte at pippe, løftede hun Hovedet fra Pudsen og saa' derhen, hvor Lyset kom fra. I det gryende Skær sad denne Mand tilbagelænet i Stolen – bleg, træt, med tunge, lukkede Øjne – en ældet Mand.

Hun lagde sine hvide Hænder over Øjnene og græd – ganske stille, for ikke at vække ham.

XI

Skyggen traadte næste Formiddag tidlig ind i Hotellets Kafé. Han vilde, førend han gik til »Giftblanderiet«, forsøge at træffe Gerhard, og hvis ikke, saa skrive ham et Par Linjer til, som kunde bringes ham op paa hans Værelse.

Han traf Gerhard – siddende i en Krog ved et Bord med urørt Frokost foran sig, seende i et Blad, hvori han ikke læste. Gerhard havde været nede i Kaféen før den blev aabnet for Gæster, havde gaaet frem og tilbage mellem Rengøringskoner – havde endelig faaet bestilt sig Frokost – drukket det halve af en Kop sort The med Smag som Kinabark – ransaget Blade – de illustrerede, som syntes ham at illustrere lutter ligegyldige, ham uvedkommende Ting, fyrstlige Besøg, Ballonopstigninger, Afrikarejser, Verdens-

striker, et nyligt »opdaget« Billed af Rubens dette havde han længe stirret paa, vendt det paa Hovedet – et af de ikke ualmindelige flanderske Æmner: en ude i den mørke Skov henslængt sovende Nymfe, Bakkantinde, Model – yppig, hensynsløs, ugratiøs – *dégagée* Han sad med den ene Haand knyttet under Kinden, Albuen planter paa det optrukne Knæ, Blikket søgende tomt ud i det tomme Rum.

Og i dette Rum skød Skyggens Skikkelse sig frem, hilste højtideligt, satte sig, saa' paa Gerhard, som ikke havde forandret Stilling, blot nikket.

Skyggen greb en Avis, som han ogsaa vendte paa Hovedet – bøjede sig saa over imod Gerhard og meddelte, ligesom om han besvarede et kriminelt Forhør, kort og med Gravrøst Aftnens Optrin.

Gerhard lyttede – nikkede langsomt – en Blussen fo'r over hans Kinder og Pande – og saa blev han bleg. Opvarter! kaldte han vil De bringe mig to store Glas Portvin med Angostura – megen Angostura!

Han skød det ene Glas over mod Skyggen, som iagttog ham med stive, vandklare, lidt blinkende Øjne det andet Glas førte Gerhard til Læben, men rystede stærkt paa Haanden og nedsvælgede Indholdet som om det brændte.

Tak for Meddelelsen! hviskede han hæst. Vil De endnu engang gentage mig hendes Ord – men vil De nøje tænke Dem om for jeg vil naturligvis ved Lejlighed efterforske, hvorvidt Deres Referat har været aldeles korrekt!

Skyggen blinkede, rullede truende med Øjnene, bed sig i det store Mundskæg – drak sit Glas ud og rakte Gerhard en lille Seddel. Jeg har faaet den af et Bud – lige for nyligt – før jeg gik herhen! sagde Skyggen.

Gerhard læste:

Edith er syg. Besøg vil ikke blive modtaget, ligesom enhver Spørgen til hendes Befindende vil blive afvist. Hun har al den Pleje, hvortil hun trænger. Saa snart hun kan taale at komme ud, vil hun tage paa Landet.

Ph. Halvvig.

Og De har faaet denne Seddel? spurgte Gerhard. Skyggen nikkede mørkt. Vil De have noget imod at overlade mig ... naa nej, hvorfor det? værsgod! sagde Gerhard, gav Sedlen tilbage til Skyggen, rejste sig, bukkede – trykkede Skyggens Haand – gik ud af Kaféen og opad Trappen.

Skyggen blev endnu siddende lidt, gravende sig med den hvide Haand i Skægget fik saa Øje paa den rubens'ke Nymfe – drejede hende – studerede hende en Stund – tænkte et Citat – gjorde en Sammenligning med den lille Natalie skubbede hende pludseligt fra sig og gik med stive, korte Skridt ud paa Gaden og hen i Giftblanderiet.

Gerhard kom op paa sit Værelse, standsede, tog Vejret dybt, lyttede – aabnede sagte Døren ind til Sideværelset, hvor Annette laa og sov i en stor Seng.

Hun sov, havde slaaet Tæppet tilside for Heden i Værelset, var rød og varm, den ene blottede Arm bag om Nakken, den anden over Sengekanten med opadvendt indre Haandflade – aaben Mund – Knæet oprukket – yppig, hensynsløs, ugratios – dégagee hendes Tøj flød paa Stolen, henad Gulvet. Gerhard bukkede sig varsomt, samlede sammen, lagde iorden.

Han stod og saa' paa hende og ud i det tomme Rum – med Ligegyldighed, en vranten Ligegyldighed, som Maleren, der betragter en hvilende Model og ikke véd, hvad han skal stille an for man kan jo ikke tale, meddele sig til, forklare sig for en Kvinde, der savner enhver Forudsætning uden den at være saadan eller saadan skabt.

Han var jo ikke Rubens – for ham var ikke det «flanderske Kød» Alt. Han kom i dette Øjeblik formelig til at hade Rubens som en sjællos Farvevirtuos og Gerhard gjorde et Skridt imod Sengen som havde han Lyst til at slaa den Kvinde dør Det Fortvivlede kom over ham, at han havde delt Leje med Modellen – Modellen, som var en Nymfe, en Bakkantinde, en Kurtisane Kurtisanen, som var hans Kone!

Han rystedes af Fortvivlelse over, at hvis han slog hende – saa slog han sig selv – og at om han saa piskede sig, kunde han ikke

piske Favntagene ud af sig – dem, han havde delt med hende dér, som atter havde »købt« ham tilbage til Trældom, Skam, Fornedrelse.

Aa, han var jo gal det var lutter syge, nervøse, ja nervøse moderne Overdrivelser. Hvad i al Verden vilde en flandersk Maler – en Jordaens, en Jan Steen, en Frans Hals, alle hans tidligere gode Venner blandt Nederländerne – hvad vilde de have sagt til saadanne Tirader? Lét ham ud, vilde de gjort. Sæt Kruset for Munden – elsk din Kone – mal hende – bank hende mal bare godt – og lad Fiolen sørge!

Men det var ikke saadan, gik ikke saa let. Vi er moderne Naturer, ønsker og trænger til fin Forstaaelse; har vi sat det kropstærke brutale Humør til – har vi tabt baade i Livsmød og i Skiltringens djærve, kodelige Anskuelighed – saa har vi vundet i Erkendelse af det sarte Skjulte, i Anelse om »de Ting, der ikke ses« og som griber os dobbelt i Egenskab af halvt usynlige Magter.

Baade Maleren og Digteren, Kritikerens og Videnskabsmanden vil leve deres moderne Liv i intim Forstaaelse med disse Magter vi skyer Omgangen med det »flanderske Kød« – ikke af Snærperi – ikke som om vi var blasérte – men fordi vort høje Kulturtrin har gjort vort Hjærte undseeligt, vor Smag lutret, vort Valg kysk.

Og idet Gerhard tænkte dette og fæstede sit Blik mørkt og fjendtligt paa den Kvinde, over hvem han skammede sig og ved hvem han følte sig fornedret – saa blev hun for ham til noget andet og mere end Annette Kirchhoff, Brændevinsmandens Datter, Konferensraadindens Datter, Konferensraadens Stifdatter, hans egen Kone. Hun blev tillige Indbegrebet af det Lag i Samfundet, der bygger paa Fuselens Penge, i Ly af Titlen, under Skærm af Ansvarløshed og Prestige. Du er – syntes hans Øjne truende at sige til hende – Du er skabt til at ødelægge, hvad der vil lade sig lægge ode, naar det savner Modstandskraften mod Fuselen, Pengene, Titlen og Prestigen. Du kan ikke forsvare Dig med Henvi- ning til manglende Kundskaber – thi Opdragelsen har proppet Dig med Lærdomsbrokker nok, hvoraf Du kunde lægge i det mindste én Sten til Frihedens og Sandhedens Bygning. Du er lad i din Nydelsessyge – flygtig i dine Passioner – overfladisk i dine

Sorger som i dine Adspredelser; Du véd intet og vil intet – tager Pladsen op for baade de villende og vidende; Du mangler Blod – og Du ræddes ved Tanken om Blod; Du mangler Sundhed – og er dog altfor »lebendig«; Du har ingen Taarer – undtagen for en Avisulykke, som er glemmt imorgen; Du har intet Gemyt! Dit Bryst er endnu ikke klemt fladt af Korsettet – men din Sjæl er klemt flad af din Omgang, din Tid – Du Barn af en Tid, der løber ud med Aarhundredets Ebbe! Jeg er slet som Du, fornødret ved Dig. Men jeg vilde være endnu slettere, hvis jeg blev hos Dig. Othello kvæler sin Kone fordi han er skinsyg. Jeg er ikke Othello og ikke skinsyg og desuden frygter jeg Vridsløselille. Jeg gaar min Vej fra Dig – gaar for bestandig!

Han vækkede Annette og sagde hende kort, sammentrængt, med en monoton Stemme, at det var umuligt de forsøgte et Samliv at *han* i hvert Fald var fast bestemt paa at bryde et Forhold, der i hans Øjne var en Nedværdigelse for dem begge. De vilde ikke ses mere – han vilde ikke se hende – forresten kunde hun gøre, hvad hun vilde.

Hun sad op i Sengen, søvndrukken, endnu næppe rigtig klar over, hvad han havde sagt – strakte saa Benet ud, hoppede hen imod Døren, som han havde lukket efter sig. Hun aabnede den; – han var gaaet ud af sit Værelse.

Hun gik tilbage til Sengen, sad dér med den ene Strømpe i Haanden – saa' sig fortrædelig om – saa' forbitret paa denne Seng Aa, han er gal! sluttede hun og trak Strømperne paa.

Klædte sig paa ihast, ærgrende sig over, at hun ikke havde sine Toiletsager; gik saa nedenunder. Portier'en havde faaet Ordre – sagde han – til at bestille Fruen en Vogn!

Hun nikkede som var det selvfølgelig, sprang op i Vognen og kørte ud til den gamle Grevinde, som skændte dygtigt.

Annette surmulede lidt, lo derpaa og sagde: Det var unægteligt en Dumhed; – vil man endelig lade sig bortføre, saa skal man ikke

vælge sin Mand dertil. Forresten er han gal – han vil skilles
men jeg vil ingen Skandale have!

Det holder jeg med Dem i, kære Barn! sagde den gamle Verdensdame. Livet er ikke saa mange Anstalter værd. Men hvordan bliver det iafte? – De er jo vort bedste Trækplaster, lille Annette De optræder da vel? –

Af mit ganske Hjærte! raabte Annette. Vi vil ha' den dobbelte Indtægt – og jeg vil være dobbelt forførende!

Tag Dem iagt! missede Lehngrevinden og strøg hendes Haar lidt tilside fra Øret saa faar De to Chapeau'er at gaa fra mig med!

Nej nej! forsikrede Annette leende – hvad inat angaar: je fairai lit à part!

Tu vas faire lo Grevinden, omfavnede hende og tog hende med ind til Frokosten, hvor en Del af Festkomiteen ved Kaviar og Madeira forhandlede Planen for Slutningsaftnen. Den skulde være glimrende – løfte Fanen – slaa Oppositionens Hyssen ned ... Oppositionen, som allerede var ude idag i sine Organer og gjorde Kommers.

XII

Gerhard flakkede om – saadan som en Mand driver paa en Flaade fra et synkende Skib. Flaaden er ganske mekanisk bundet sammen af hvad der nærmest var for Haanden – hver ny Skvulpen af Dønningen løsner et Stykke – og tilsidst driver Manden paa en eneste Planke rundt omkring ham det tunge, graa Hav, hvorover Stormen er faret; og ikke et Sejl i Horisonten alene paa sin Planke, Dybet under ham og en tom Himmel spændende sin Hvælving over ham.

Disse Dage, Døgn, gør maaske en Mand til en Mand – naar de ikke sender ham tilbunds.

Han havde skrevet derud til Gartnerhuset – uden at vente Svar; han vidste, at intet vilde komme. Han havde været derude